

Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldījumu plāna “Signet Aktīvais Plāns” prospekts

Līdzekļu pārvaldītājs: Signet Pensiju Pārvalde IPAS

Latvijas Bankas izsniegtās licences Nr. 06.03.07.263/542 ieguldījumu pārvaldes pakalpojumu sniegšanai. Licence izsniegta Rīgā, 2006. gada 4. augustā, un pārreģistrēta 2011. gada 3. jūnijā, 2017. gada 9. maijā un 2021. gada 27. decembrī.

Turētājbanka: Signet Bank AS

Prospekts ir reģistrēts Latvijas Bankā (iepriekš Finanšu un kapitāla tirgus komisijā) 02.08.2017.

Pēdējie prospekta grozījumi ir apstiprināti 10.06.2024. un reģistrēti Latvijas Bankā 12.07.2024.

Ieguldījumu plāna prospektu un citu informāciju par ieguldījumu plānu un līdzekļu pārvaldītāju iespējams saņemt Signet Pensiju Pārvalde IPAS birojā Antonijas ielā 3 – 7, Rīgā, LV-1010, Latvijā (darba dienās no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 09:00 līdz 17:30), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļās un internetā: signetpensijas.lv un www.manapensija.lv.

Satura rādītājs

Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums	3
1 Informācija par ieguldījumu plāna pārvaldi	5
1.1 Informācija par Līdzekļu pārvaldītājs	5
1.2 Informācija par Turētājbanka	5
1.2.1 Turētājbankas pienākumi	5
1.2.2 Turētājbankas tiesības	6
1.3 Informācija par Ieguldījumu plāna zvērinātu revidentu	6
2 Informācija par Ieguldījumu plānu	7
2.1 Ieguldījumu plāna mērķa dalībnieka raksturojums	7
2.2 Ieguldījumu plāna raksturīgākās pazīmes	7
2.3 Ieguldījumu plāna ieguldījumu politika	7
2.3.1 Finanšu instrumenti un valūtas	7
2.3.2 Katra ieguldījumu veida un valūtas maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos, ieguldījumu veidi un mērķa apjoms ..	8
2.3.3 Ieguldījumu ģeogrāfiskie reģioni un nozares	9
2.3.4 Aizņēmumu darījumi	9
2.3.5 Principi un kārtība, kādā slēdz darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kā arī slēgšanas ierobežojumi	9
2.3.6 Informācija par ieguldījumu plāna ilgtspējas aspektiem	9
2.3.7 Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība	10
2.3.8 Cita informācija	13
2.3.9 Ieguldījumu politikas neievērošanas sekas un kārtība, kādā novērtē un sedz radušos zaudējumus	13
2.4 Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksas	14
2.4.1 Maksimālie maksājumi par Ieguldījumu plāna pārvaldi	14
2.4.2 Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam, Turētājbankai un trešajām personām	14
2.4.3 Citi maksājumi no Ieguldījumu plāna līdzekļiem	15
2.4.4 Atlīdzību noteikšanas un maksāšanas kārtība	15
2.5 Ieguldījumu plāna riski	15
2.5.1 Riski, kas saistīti ar atvasināto finanšu instrumentu darījumiem	16
2.5.2 Riski, kas saistīti ar ilgtspējas jautājumiem	16
2.5.3 Iespējamo pasākumu apraksts riska samazināšanai	17
2.6 Ieguldījumu plāna dalībnieku tiesības	17
2.6.1 Tiesības mainīt līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu	17
2.6.2 Tiesības saņemt informāciju	18
2.6.3 Tiesības saņemt uzkrāto fondētās pensijas kapitālu	18
2.7 Informācija par nodokļiem un nodevām, ja tādi ir paredzēti	18

Lietoto terminu un saīsinājumu skaidrojums

Aģentūra	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.
Atvasinātie finanšu instrumenti jeb AFI	Finanšu instrumenti, kuru vērtība mainās atkarībā no noteiktās procentu likmes, vērtspapīru cenas, ārvalstu valūtas kursa, cenu vai likmju indeksa, kredītreitinga vai līdzīga mainīga lieluma pārmaiņām un kuru ietekmē viens vai vairāki finanšu riski, kas piemīt atvasinātā finanšu instrumenta pamatā esošajam primārajam finanšu instrumentam, tiek pārvesti starp darījumā iesaistītajām personām. Atvasinātā finanšu instrumenta iegūšanai nav nepieciešams sākotnējais ieguldījums vai ir nepieciešams neliels sākotnējais ieguldījums, salīdzinot ar citiem līgumiem, kas ir līdzīgā veidā atkarīgi no tirgus apstākļu pārmaiņām, turklāt ar līguma izpildi saistītie norēķini notiek nākotnē.
Dalībvalsts	Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.
ESAO dalībvalsts	Šajā prospektā – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD – <i>Organization for Economic Co-operation and Development</i>) dalībvalsts, kuras ilgtermiņa kredītreitings ārvalstu valūtā pēc starptautisko reitinga aģentūru vērtējuma datiem atbilst investīciju kategorijai.
ETF	biržā tirgots fonds (angliski: <i>exchange traded fund</i> jeb ETF) – fonds, kura vismaz viena daļa vai akciju kategorija tiek tirgota visu tirdzniecības dienu vismaz vienā Tirdzniecības vietā un ar vismaz vienu tirgus uzturētāju, kurš veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka tā daļu vai akciju biržas vērtība Tirdzniecības vietā būtiski neatšķiras no tā neto aktīvu vērtības.
EUR	Eiro – Eiropas Monetāras Savienības dalībvalstu naudas vienība.
Ieguldījumu plāns	Sistematizētu noteikumu kopums, kas izklāstīts ieguldījumu plāna prospektā un saskaņā ar kuru notiek Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu ieguldīšana, šajā prospektā – "Signet Aktīvais Plāns".
Ieguldījumu plāna dalībnieks	Persona, kura ir izvēlējusies tās Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu daļas pārvaldīšanai šo Ieguldījumu plānu.
Ieguldījumu plāna daļa	Ieguldījumu plāna līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota Ieguldījumu plāna līdzekļu uzskaitē un darījumos ar šiem līdzekļiem. Ieguldījumu plāna daļa nav vērtspapīrs.
Ieguldījumu plāna līdzekļi	Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu daļa, kas tiek pārvaldīta saskaņā ar šo Ieguldījumu plānu šķirti no Līdzekļu pārvaldītāja citiem aktīviem un pārējo ieguldījumu plānu līdzekļiem.
Prospekts	Šī Ieguldījumu plāna prospekts, kas sniedz detalizētu informāciju par Ieguldījumu plānu un tā darbību.
Ieguldījumu plāna vērtība	Ieguldījumu plāna līdzekļu aktīvu un saistību vērtības starpība.
Ieguldījumu plāna vērtības aprēķināšanas diena	Diena, uz kuru tiek noteikta Ieguldījumu plāna vērtība un Ieguldījumu plāna daļas vērtība.
Iespējamais kapitāla fonds	Alternatīvais ieguldījumu fonds, komandītsabiedrība, kas gala saņēmējiem sniedz atbalstu finansēšanā, lai veicinātu gala saņēmēju attīstību un vērtības pieaugumu, kā arī šo ieguldījumu realizācijas rezultātā gūtu peļņu.
Kapitāla vērtspapīri	Vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību emitenta kapitālā jeb akcijas.
Līdzekļu pārvaldītājs	Ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, kas veic Valsts fondēto pensiju shēmā izdarīto iemaksu, turpmāko augļu (procentu) un citu aktīvu pārvaldīšanu saskaņā ar Likumu, Latvijas Republikas tiesību aktiem un saviem statūtiem, šajā prospektā – Signet Pensiju Pārvalde IPAS.
Likums	Latvijas Republikas Valsts fondēto pensiju likums.
Naudas tirgus instrumenti	Likvidas parādsaistības, kuras var precīzi novērtēt jebkurā laikā un kuras parasti tirgo naudas tirgū.
Noteikumi	Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.272.
Parāda vērtspapīri	Vērtspapīri, kas apliecina emitenta saistības pret vērtspapīru turētāju jeb obligācijas vai parādzīmes.
Pārvaldīšanas līgums	Starp Aģentūru un Līdzekļu pārvaldītāju noslēgts līgums par Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu.
Pārvedami vērtspapīri	Kapitāla vērtspapīri, obligācijas un citi parāda vērtspapīri, citi vērtspapīri, kuru atsavināšanas tiesības nav ierobežotas un kuros nostiprinātas tiesības iegādāties minētos pārvedamos vērtspapīrus parakstīšanās vai apmaiņas ceļā.

Regula	Šajā prospektā – Eiropas Parlamenta un Komisijas 2012. gada 19. decembra deleģētā regula Nr. 231/2013, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2011/61/ES attiecībā uz atbrīvojumiem, vispārējiem darbības nosacījumiem, depozitārijiem, saistību īpatsvaru, pārskatāmību un uzraudzību (Dokuments attiecas uz EEZ).
Revidents	Šajā prospektā – SIA "BDO ASSURANCE".
Tirdzniecības vieta	Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē regulētais tirgus, daudzpusējā tirdzniecības sistēma vai organizētā tirdzniecības sistēma.
Turētājbanka	Banka, kura glabā Ieguldījumu plāna aktīvus, veic to uzskaiti, nodrošina darījumu ar Ieguldījumu plāna līdzekļiem veikšanu un citus Likumā, Latvijas Republikas tiesību aktos un Turētājbankas līgumā noteiktos pienākumus, šajā prospektā – Signet Bank AS.
Turētājbankas līgums	Rakstiski noslēgts Līdzekļu pārvaldītāja un Turētājbankas līgums, saskaņā ar kuru Turētājbanka apņemas glabāt Ieguldījumu plāna līdzekļus, nodrošināt darījumu ar Ieguldījumu plāna līdzekļiem veikšanu, veikt Ieguldījumu plāna kontu apkalpošanu saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Ieguldījumu plāna prospektu un Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumiem.
Valsts fondēto pensiju shēma	Latvijas Republikas valsts organizēts iemaksu veikšanas, iemaksāto līdzekļu administrēšanas, pensiju izmaksas un fondētās pensijas kapitāla izmantošanas pasākumu kopums, kas, nepalielinot kopējo iemaksu apmēru vecuma pensijām, dod iespēju iegūt papildu pensijas kapitālu, daļu no iemaksām vecuma pensijām ieguldot finanšu instrumentos un citos aktīvos Likumā noteiktajā kārtībā.

1 Informācija par ieguldījumu plāna pārvaldi

1.1 Informācija par Līdzekļu pārvaldītājs

Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldītājs ir Signet Pensiju Pārvalde IPAS, reģistrācijas numurs 40003814724, juridiskā adrese un faktiskā atrašanās vieta: Antonijas iela 3-7, Rīga, LV-1010, Latvija.

Līdzekļu pārvaldītājs, ieguldot Ieguldījumu plāna līdzekļus, rīkojas kā gādīgs un rūpīgs saimnieks un vienīgi Ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs, kā arī ievēro piesardzības principus, kas nodrošina riska samazināšanu, ieguldījumu drošību, kvalitāti un likviditāti atbilstoši Likumam, Noteikumiem un Prospektam.

Ieguldījumu plāna pārvaldniekus ieceļ Līdzekļu pārvaldītāja valde. Ieguldījumu plāna pārvaldnieki ir atbildīgi par Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu. Ieguldījumu plāna pārvaldnieki rīkojas ar Ieguldījumu plāna mantu saskaņā ar Līdzekļu pārvaldītāja statūtiem un Prospektā noteikto ieguldījumu politiku, un ievērojot Likumā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.

Ieguldījumu plāna pārvaldnieki ir Harijs Beķeris un Kaspars Pūnenovs.

Līdzekļu pārvaldītājs Ieguldījuma plāna līdzekļus iegādā un pārvalda šķirti no jebkuras citas Līdzekļu pārvaldītāja un tā pārvaldīšanā esošās mantas.

1.2 Informācija par Turētājbanka

Ieguldījumu plāna Turētājbanka ir Signet Bank AS, reģistrācijas numurs 40003043232, licences numurs 06.01.05.010/546, juridiskā adrese un faktiskā atrašanās vieta: Antonijas iela 3, Rīga, LV-1010, Latvija.

Līdzekļu pārvaldītājs noslēdz līgumu ar Turētājbanku par Ieguldījumu plāna līdzekļu turēšanu un Ieguldījumu plāna kontu apkalpošanu. Turētājbanka, veicot Likumā noteiktos pienākumus, darbojas neatkarīgi no Līdzekļu pārvaldītāja un vienīgi Ieguldījumu plāna un Ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs. Ja Līdzekļu pārvaldītāja tiesības pārvaldīt Ieguldījumu plāna līdzekļus izbeidzas un tiesību aktos nav noteikts citādi, tiesības pārvaldīt Ieguldījumu plānu pāriet Turētājbankai līdz brīdim, kad ar Latvijas Bankas atļauju Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvalde tiek nodota citam līdzekļu pārvaldītājam. Turētājbankai, kurai ir pārgājušas Ieguldījumu plāna pārvaldes tiesības, ir visas Līdzekļu pārvaldītāja tiesības.

Turētājbanka, ievērojot piemērojamo tiesību aktu prasības, var piesaistīt un slēgt līgumus ar Starpniekiem, lai nodrošinātu Ieguldījumu plāna līdzekļu turēšanu, norēķinus darījumos ar Ieguldījuma plāna līdzekļiem un citu tās pienākumu izpildi.

1.2.1 Turētājbankas pienākumi

- 1) turēt Ieguldījumu plāna mantu šķirti no Turētājbankas un jebkura cita Turētājbankas klienta mantas un saskaņā ar Likumu, Noteikumiem un Turētājbankas līgumu;
- 2) nodrošināt, lai Ieguldījumu plāna vērtība tiktu aprēķināta saskaņā ar Likumu un Ieguldījumu plāna prospektu;
- 3) izpildīt Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumus, ja tie nav pretrunā ar Likumu, Ieguldījumu plāna prospektu un Turētājbankas līgumu;
- 4) nodrošināt, lai Ieguldījumu plāna ienākumi tiktu izlietoti saskaņā ar Likumu un Ieguldījumu plāna prospektu;
- 5) nodrošināt, lai darījumos ar Ieguldījumu plāna mantu atlīdzība Ieguldījumu plānam tiek izmaksāta laikus;
- 6) pēc Latvijas Bankas pieprasījuma sniegt informāciju, ko Turētājbanka saņēmusi, pildot Turētājbankas pienākumus;
- 7) savā vārdā celt Ieguldījumu plāna ieguldītāju prasības pret Līdzekļu pārvaldītāju, ja attiecīgie apstākļi to prasa;
- 8) celt pretprasību gadījumā, ja sakarā ar tās saistībām tiek vērstā piedziņa pret Ieguldījumu plāna mantu;
- 9) sekot, lai iemaksas Ieguldījumu plānā un izmaksas no tā notiktu saskaņā ar Likumu un Ieguldījumu plāna prospektu;
- 10) sekot, lai pienācīgi tiktu veikti darījumos ar Ieguldījumu plāna mantu noteiktie maksājumi;
- 11) uzraudzīt, kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro Ieguldījumu plāna prospektā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus;
- 12) sadarboties ar Aģentūru un tās ieceltiem zvērinātiem revidentiem, pēc Aģentūras pieprasījuma sniegt izrakstus no Līdzekļu pārvaldītāja kontiem saistībā ar fondētās pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu, bet Aģentūras ieceltiem zvērinātiem revidentiem (Līdzekļu pārvaldītāja pārbaudēm) padarīt pieejamus Turētājbankas rīcībā esošos dokumentus par fondētās pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanu;
- 13) iespējami ātri, taču ne vēlāk kā nākamajā darb dienā rakstiski ziņot Latvijas Bankai, Aģentūrai un Līdzekļu pārvaldītāja Padomei par Turētājbankai zināmo Līdzekļu pārvaldītāja rīcību, kas ir pretrunā ar Likumu, Ieguldījumu plāna prospektu un Turētājbankas līgumu;
- 14) izpildīt Aģentūras rīkojumus par Līdzekļu pārvaldītāja pārvaldīšanā esošo shēmas līdzekļu nodošanu citam līdzekļu pārvaldītājam, ja fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāju reģistrā ir anulēts ieraksts par Līdzekļu pārvaldītāju;

15) veikt citas darbības, kuras attiecībā uz Turētājbanku ir paredzētas piemērojamos tiesību aktos.

1.2.2 Turētājbankas tiesības

- 1) saņemt no Līdzekļu pārvaldītājā jebkādu informāciju, kas ir nepieciešama Turētājbankas līguma izpildei;
- 2) neizpildīt Līdzekļu pārvaldītāja rīkojumus, ja tie ir pretrunā ar Likumu, Ieguldījumu plāna prospektu un Turētājbankas līgumu;
- 3) saņemt no Ieguldījumu plāna mantas atlīdzību par Turētājbankas līgumā noteikto pakalpojumu sniegšanu.

1.3 Informācija par Ieguldījumu plāna zvērinātu revidentu

Ieguldījumu plāna revidents ir SIA BDO ASSURANCE, reģistrācijas numurs:42403042353, juridiskā adrese ir Kaļķu iela 15-3B, LV-1050, Rīga, Latvija.

Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas licence Nr.182.

2 Informācija par Ieguldījumu plānu

2.1 Ieguldījumu plāna mērķa dalībnieka raksturojums

Ieguldījumu plāns ir piemērots dalībniekiem no 16 līdz 58 gadu vecumam. Šis vecuma grupas dalībniekiem līdz pensionēšanās vecumam ir ilgs laiks (vismaz septiņi gadi), kas sniedz dalībniekiem iespēju uzņemt lielākus ilgtermiņa riskus ar nolūku sasniegt augstāku pensijas kapitāla pieaugumu. Ieguldījuma plāns ir iekļauts "Aktīvie plāni" kategorijā ar riska raksturojumu – "Vidējs risks," jo pieļauj ieguldījumus kapitāla vērtspapīru tirgos līdz pat 50% no plāna līdzekļiem.

Pārējie līdzekļi tiek ieguldīti parāda vērtspapīru tirgos, galvenokārt, komercsabiedrību obligācijas, kas nodrošina augstāku procentu likmi nekā valsts parāda vērtspapīri. Vidēja riska raksturojums izriet no plāna ieguldījumu dalījuma starp akciju un obligāciju tirgiem. Šāda diversifikācija starp aktīvu klasēm ļauj nodrošināt stabilāku vērtības pieaugumu nekā 100% ieguldījumi akciju tirgos, vienlaikus sniedzot akciju tirgiem līdzvērtīgu ilgtermiņa izaugsmes potenciālu.

Papildu vērtības pieaugumu no ieguldījumiem obligācijās iespējams gūt no Latvijas emitentu obligācijām, kas vidēji sniedz augstāku procentu likmi nekā Rietumeiropas emitenti. Plāna ieguldījumu ģeogrāfiskais mērķa īpatsvars ir aprakstīts zemāk – 2.3.3. punktā.

2.2 Ieguldījumu plāna raksturīgākās pazīmes

Plāna ieguldījumi tiek veikti īstenojot aktīvu pārvaldīšanas stratēģiju. Tas nozīmē, ka Pārvaldnieks konstanti uzrauga finanšu tirgus dinamiku un to tendences, lai noteiktu tos finanšu tirgus segmentus, reģionus vai aktīvu klases, kuras konkrētajā ekonomiskajā ciklā sniedz labākās potenciālās ienesīguma un riska attiecības. Aktīva pārvaldības stratēģija pieļauj dinamisku ieguldījumu struktūru, kas prasa lielu pārvaldnieku iesaisti ieguldījumu lēmumos, tas, savukārt, nozīmē arī augstākas pārvaldīšanas izmaksas nekā pasīva stratēģija, taču ieguvums ir mazākas ieguldījumu plāna vērtības svārstības.

Ieguldījumu plāna ieguldījumi ir diversificēti starp dažādām aktīvu klasēm, tas ļauj šī plāna riska līmeni noteikt kā vidēju. Papildus aktīvu klasēm, diversifikācija tiek veikta arī starp dažādām ekonomikas nozarēm, valstīm un emitentiem, tādējādi nodrošinot lielāku ieguldījumu drošību un aizsardzību pret aktīvu vērtības svārstībām un saistību neizpildes risku.

Ieguldījumu plānam ir pieļaujama paaugstināta ieguldījumu koncentrācija emitentos, kuru mītnes valsts ir Latvija, Lietuva un Igaunija.

Līdzekļu pārvaldītājs pieņem ieguldījumu pārvaldīšanas lēmumus, balstoties uz makroekonomiskiem rādītājiem, finanšu tirgu vidējā termiņa tendencēm, procentu likmju prognozēm, ekonomikas sektoru un atsevišķu emitentu novērtējumu un tehniskās analīzes metodēm, kā arī citiem faktoriem, ņemot vērā ieguldījumu politiku un noteiktos ieguldījumu ierobežojumus.

2.3 Ieguldījumu plāna ieguldījumu politika

Līdzekļu pārvaldītājs īsteno ieguldījumu politiku, kas vērsta uz Ieguldījumu plāna dalībnieku fondēto pensiju shēmas līdzekļu pieaugumu.

2.3.1 Finanšu instrumenti un valūtas

Ieguldījumu plāna līdzekļi var tikt ieguldīti šādos finanšu instrumentos:

- 1) valsts un starptautisko finanšu institūciju emitētos vai garantētos parāda vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
- 2) pašvaldību emitētos vai garantētos parāda vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos;
- 3) komercsabiedrību parāda vērtspapīros;
- 4) komercsabiedrību akcijās un citos kapitāla vērtspapīros;
- 5) noguldījumos kredītiestādē, kura ir saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai Dalībvalstī;
- 6) Latvijā vai citā Dalībvalstī reģistrētajos ieguldījumu fondos Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē un ETF;
- 7) Latvijā vai citā Dalībvalstī reģistrētajos alternatīvo ieguldījumu fondos Alternatīvo ieguldījumu fondu un to pārvaldnieku likuma izpratnē;
- 8) atvasinātos finanšu instrumentos;
- 9) iespējkapitāla tirgū – tirgū, kas piedāvā kapitālu Latvijā vai citā Dalībvalstī reģistrēto komercsabiedrību finansēšanai to attīstības stadijā.

Augstāk minētais saraksts ir vispārējs finanšu instrumentu uzskaitījums, kas ir jāskata kopumā ar Likuma 12. pantā minētajiem šo finanšu instrumentu atlases kritērijiem un ieguldījumu ierobežojumiem.

Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs turēt Ieguldījumu plāna līdzekļus likvidos aktīvos, tai skaitā naudas līdzekļu veidā, tādā apjomā, kādā tas nepieciešams Ieguldījumu plāna darbībai. Savukārt, daļu Ieguldījumu plāna līdzekļu var ieguldīt arī nelikvidos vērtspapīros.

2.3.2 Katra ieguldījumu veida un valūtas maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos, ieguldījumu veidi un mērķa apjoms

Ieguldījumu veidu maksimālais un mērķa īpatsvars kopējos aktīvos:

	Pārvaldītāja plānotais minimālais - maksimālais īpatsvars	Mērķa īpatsvars (%)
Kapitāla vērtspapīri vai tiem pielīdzināmi finanšu instrumenti, t.sk.:	25-50%	35
Kapitāla vērtspapīri, t.sk. tiešie ieguldījumi akcijās un iespējkapitālā		10
Kapitāla vērtspapīri ar ieguldījumu fondu vai ETF starpniecību		25
Kapitāla vērtspapīri ar alternatīvo ieguldījumu fondu starpniecību		0
Parāda vērtspapīri, t.sk.:		60
Parāda vērtspapīri un tiem pielīdzināmie finanšu instrumenti		40
Parāda vērtspapīri ar ieguldījumu fondu vai ETF starpniecību		15
Parāda vērtspapīri un citi ieguldījumi ar alternatīvo ieguldījumu fondu starpniecību		5
Pārējie ieguldījumi	0-10%	
Nekustamā īpašuma alternatīvo ieguldījumu fondi	0-5%	
Riska ieguldījumu alternatīvo ieguldījumu fondi	0-5%	
Privātā kapitāla alternatīvo ieguldījumu fondi	0-5%	
Fondu fondi	0-5%	
Citi alternatīvo ieguldījumu fondi	0-10%	
Noguldījumi kredītiestādēs		3%

Plānotajiem minimālajiem un maksimālajiem īpatsvaram šajā tabulā ir noteikta samērā liela amplitūda, lai Pārvaldnieks varētu īstenot aktīvu pārvaldīšanas stratēģiju, koriģējot plāna struktūru atbilstoši savam redzējumam par finanšu tirgus perspektīvām, vienlaikus iekļaujoties Ieguldījumu politikas un Noteikumu ierobežojumos.

Ieguldījumu valūtas un to maksimālais īpatsvars kopējos aktīvos:

Ieguldījumu valūtas	Maksimālais īpatsvars (%)
Eiro	100
Ārvalstu valūtas kopumā, t.sk.:	50
ASV dolāros	25
Lielbritānijas mārciņās	10
Šveices frankos	10
Norvēģijas kronās	10
Zviedrijas kronās	10
Kanādas dolāros	10
Austrālijas dolāros	10
Japānas jenās	10

Pamatā Ieguldījumu plāna līdzekļi tiek ieguldīti Euro, taču daļa līdzekļu var tikt ieguldīti ārvalstu valūtās, kas ir ESAO dalībvalsts oficiālā valūta, ja Pārvaldītājam ir redzējums par kāda konkrēta aktīva, kas denominēts ārvalstu valūtā, vai pašas ārvalstu valūtas izaugsmes potenciālu pret Euro.

2.3.3 Ieguldījumu ģeogrāfiskie reģioni un nozares

Ieguldījuma plāna mērķa apjoma sadalījums starp ģeogrāfiskiem reģioniem:

Ģeogrāfiskais reģions	Ieguldījumu īpatsvars kopējos aktīvos (%)
Eiropas Ekonomikas zonā	65
Eiropā, izņemot Eiropas Ekonomikas zonu	5
Ziemeļamerikā	20
Āzijā	10

Tostarp, ieguldījumi Latvijā:

Mērķa īpatsvars ieguldījumiem Latvijā	Maksimālais ieguldījumu īpatsvars kopējos aktīvos
25%	35%
Ieguldījumu veidi ieguldījumiem Latvijā	
Parāda vērtspapīri jeb obligācijas	15-30%
Kapitāla vērtspapīri jeb akcijas	0-10%
Ieguldījumu fondi	0-10%
Alternatīvie ieguldījumu fondi	0-10%

Vairums Ieguldījumu plāna aktīvu tiek ieguldīti ar ieguldījumu fondu vai ETF starpniecību, savukārt, akciju un obligāciju ieguldījumu lielākās nozares iekļauj valsts, finanšu, enerģijas un plaša patēriņa preču nozares.

2.3.4 Aizņēmuma darījumi

Līdzekļu pārvaldītājs nav tiesīgs veikt aizņēmuma darījumus uz Ieguldījumu plāna rēķina. Līdzekļu pārvaldītājs neveic arī aktīvu pārdošanu ar atpirkšanas tiesībām (REPO) darījumus.

2.3.5 Principi un kārtība, kādā slēdz darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kā arī slēgšanas ierobežojumi

Ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos jeb AFI drīkst veikt tikai, lai nodrošinātos pret konkrētu Ieguldījumu plāna aktīvu vērtības svārstību risku, kas var rasties, mainoties attiecīgā aktīva cenai vai valūtas kursam. Attiecīgi AFI izmantošana peļņas gūšanai ir aizliegta.

Pieļaujami sekojoši AFI veidi: standartizēti tirdzniecības vietās tirgoti nākotnes līgumi (angliski: *futures*), nestandardizēti nākotnes līgumi (angliski: *forwards*) un mijmaiņas darījumi (angliski: *swaps*), ja minēto AFI bāzes aktīvs jeb to saistība ir ar tādiem finanšu vērtspapīriem kā valūtām, procentu likmēm jeb ienesīgumu, finanšu tirgus indeksiem vai finanšu rādītājiem, par kuriem var norēķināties naudā.

Ieguldījuma plāna līdzekļus drīkst ieguldīt AFI, ja tie tiek tirgoti Dalībvalstī reģistrētā Tirdzniecības vietā vai ESAO dalībvalstī reģistrētas fondu biržas oficiālajā vai tam pielīdzināmā sarakstā un minētā fondu birža ir Pasaules biržu federācijas pilntiesīga locekle, vai AFI, kas noslēgti ārpus biržas, ietvertās saistības ir uzņēmusies kredītiestāde, kura ir saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai un kurai ir atļauts sniegt finanšu pakalpojumus Latvijā vai citā Dalībvalstī.

AFI apmēra apjoms ir saistīts ar kāda konkrēta Ieguldījuma plānā iekļauta finanšu instrumenta risku ierobežošanu, kas nozīmē, ka AFI apmērs nedrīkst pārsniegt šī finanšu instrumenta vai instrumentu kopuma (piemēram, ārvalstu valūtas) apmēru. Tas nozīmē, ka Ieguldījumu plānā nav atļauts izmantot finanšu sviru.

2.3.6 Informācija par ieguldījumu plāna ilgspējas aspektiem

Ieguldījumu plānam nav noteikts konkrēts ilgspējīgu ieguldījumu mērķis, un tas nav veidots, lai veicinātu vides un sociālos raksturlielumus. Finanšu nozare vēl joprojām sastopas ar ilgspējas datu pieejamības izaicinājumiem, kā rezultātā pagaidām nav izveidota sistemātiska pieeja ieguldījumu lēmumu negatīvās ietekmes uz ilgspējas faktoriem novērtēšanai. Līdzekļu pārvaldītājs turpina pilnveidot ilgspējas faktoru integrēšanu ieguldījumu lēmumu pieņemšanā, sekojot līdzi aktualitātēm ilgspējīgu finanšu jomā, un ilgspējas datu un to analīzes metodoloģiju pieejamībā.

Līdzekļu pārvaldītājs integrē ilgtspējas faktoros ieguldījumu analizē un ieguldījumu lēmumu pieņemšanā, ciktāl tas ir iespējams, ņemot vērā informācijas un datu pieejamību, proti, pirms ieguldījumu lēmuma pieņemšanas attiecībā uz jauniem ieguldījumiem tiek ņemts vērā ilgtspējas risku novērtējums pēc starptautiska ārēja datu avota uzturētas metodoloģijas. Līdzekļu pārvaldītājs neveic ieguldījumus finanšu instrumentos, ko emitējuši uzņēmumi, kas iesaistīti tādās pretrunīgi vērtētās nozarēs, kā atomieroču ražošana, bioloģisko un ķīmisko ieroču ražošana, pornogrāfija, urāna municijas ražošana. Taču, pieņemot ieguldījumu lēmumus, pagaidām netiek ņemta vērā emitentu negatīvā ietekme uz ilgtspējas faktoriem.

Papildus informācija ir pieejama Līdzekļu pārvaldītāja mājaslapā šeit: <https://signetpensijas.lv/ilgtspejas-politika/>

2.3.7 Ieguldījumu plāna līdzekļu un līdzekļu daļas vērtības noteikšanas metodes un kārtība

Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība

Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība ir Ieguldījumu plāna aktīvu vērtības un saistību vērtības starpība.

Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība tiek aprēķināta Likumā noteiktajā kārtībā, un ievērojot Līdzekļu pārvaldītāja iekšējos dokumentus.

Līdzekļu pārvaldītājs aprēķina Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību, ņemot vērā Turētājbankas sniegto informāciju par Ieguldījumu plāna līdzekļu (naudas kontu, vērtspapīru portfeļa un citas mantas) stāvokli, un kārtībā, kādā to paredz Likums un Prospekts. Turētājbanka informē Līdzekļu pārvaldītāju par tirdzniecības nolūkā turēto vērtspapīru cenām un ārvalstu valūtu kursiem.

Ieguldījumu plāna grāmatvedības uzskaitē tiek veikta saskaņā ar Likumu, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīviem noteikumiem — "Valsts fondēto pensiju shēmas ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanas noteikumiem" un "Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldīšanas pārskatu sagatavošanas noteikumiem", kā arī citiem Latvijas Republikas tiesību aktiem. Finanšu pārskatu posteņu novērtēšanai pielieto Starptautiskās grāmatvedības standartu padomes izdotos Starptautiskos grāmatvedības standartus.

Ieguldījumu plāna aktīvu vērtēšanas principi un metodes

Nosakot Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību, tiek ievēroti sekojoši vispārīgi grāmatvedības principi:

- 1) pieņemts, ka Ieguldījumu plāns tiks pārvaldīts arī turpmāk;
- 2) izmantotas tās pašas novērtēšanas metodes, kas izmantotas iepriekšējā pārskata gadā;
- 3) novērtēšanu veic ar pienācīgu piesardzību:
  - Ieguldījumu plāna finanšu pārskatā iekļauj tikai līdz finanšu pārskata sastādīšanas dienai iegūtos ieņēmumus;
  - ņem vērā visas iespējamās izmaksas neatkarīgi no to rašanās laika (t.i., tās, kas attiecas uz pārskata gadu un iepriekšējiem darbības periodiem);
- 4) ņem vērā ar pārskata gada periodu saistītos ieņēmumus un izmaksas, neatkarīgi no maksājuma datuma un rēķina saņemšanas vai izrakstīšanas datuma;
- 5) norāda visus posteņus, kas būtiski ietekmē Ieguldījumu plāna finanšu pārskata lietotāju novērtējumu vai lēmumu pieņemšanu;
- 6) aktīvu un saistību posteņus un to sastāvdaļas novērtē atsevišķi;
- 7) visus darījumus iegrāmato un atspoguļo finanšu pārskatā, ņemot vērā to ekonomisko saturu un būtību, nevis juridisko formu.

Pamatotu iemeslu dēļ var atkāpties no minētajiem grāmatvedības principiem. Jebkurš šāds gadījums jāpaskaidro finanšu pārskata pielikumā, norādot kā tas ietekmēs Ieguldījumu plāna aktīvus un saistības, finansiālo stāvokli un finanšu rezultātus.

Pēc sākotnējās atzišanas finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek novērtēti pēc:

- patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā;
- amortizētās iegādes vērtības.

Parāda vērtspapīru un naudas tirgus instrumentu vērtības noteikšana

Patiesajā vērtībā novērtētu aktīvu ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, patieso vērtību nosaka pēc Turētājbankas rīcībā esošām pēdējām publicētām vai zināmām vērtspapīru iegādes cenām (BID).

Ja vērtspapīriem, kuru ienākums tiek izmaksāts kupona veidā, publicētā vai zināmā cena neiekļauj uzkrātos procentus jeb kupona daļu, to pieskaita novērtēšanas vērtībai tādā apmērā, kas atbilst laika periodam no kupona aprēķina sākuma datuma līdz Ieguldījumu plāna vērtības aprēķināšanas dienai. Ja pēc parāda vērtspapīra iegādes tā patiesās vērtības noteikšanai nav iespējams piemērot pēdējo publicēto vai zināmo iegādes cenu (BID), parāda vērtspapīra vērtība tiek noteikta pēc cenas, par kuru tas bija iegādāts.

Gadījumā, ja kādu iemeslu dēļ nav iespējams noteikt finanšu instrumentu vērtību pēc minētām cenu apzināšanas metodēm, finanšu instrumentu vērtība tiek noteikta saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

Amortizētā iegādes vērtībā atzītie parāda vērtspapīri un parāda vērtspapīri, kas netiek publiski tirgoti Tirdzniecības vietā un to patieso vērtību nevar ticami novērtēt augstāk aprakstītajā kārtībā, tiek novērtēti pēc amortizētās iegādes vērtības, kuru aprēķina, pielietojot faktiskās procentu likmes metodi, saskaņā ar kuru vērtspapīri tiek uzskaitīti to iegādes un amortizētā diskonta vai uzcenojuma (*Agio, Disagio*) vērtību kopsummā, ienākumu atzīšanai un uzskaites vērtības samazināšanai pielietojot likmi, kas precīzi diskontē līdz finanšu aktīva termiņa beigām vai nākamajam procentu likmes maiņas datumam paredzamo nākotnes naudas maksājumu plūsmu līdz finanšu aktīva pašreizējai uzskaites vērtībai.

Termiņnoguldījumu vērtības noteikšana

Visus termiņnoguldījumus kredītiestādēs novērtē pēc noguldījuma pamatsummas, kuru katru dienu palielina par uzkrāto procentu summu.

Regulētajā tirgū netirgoto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību vērtības noteikšana

Ieguldījumi regulētajā tirgū netirgotajos ieguldījumu fondos tiek novērtēti to patiesajā vērtībā. Minēto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību vai tiem pielīdzināmu kopējo ieguldījumu uzņēmumu ieguldījumu apliecību (daļu) vērtību nosaka balstoties uz Turētājbankas rīcībā esošo Ieguldījumu plāna aktīvu vērtības aprēķina dienā pēdējo pieejamo Ieguldījumu apliecības atpiršanas cenu.

Kapitāla vērtspapīru un regulētajā tirgū tirgto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību vērtības noteikšana

Kapitāla vērtspapīri, ETF vai regulētajā tirgū tirgto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības tiek novērtētas to patiesajā vērtībā. Finanšu instrumentu patieso vērtību nosaka pēc Turētājbankas rīcībā esošām pēdējām publicētām vai zināmām vērtspapīru iegādes cenām (BID).

Ja minētais nav iespējams vai ja tas ir pamatots ar pastāvošajiem tirgus apstākļiem, finanšu instrumenta patiesās vērtības noteikšanai tiek izmantota pēdējā darījuma ar šo finanšu instrumentu pieejamā (zināmā) tirgus cena (*LAST*).

Kapitāla vērtspapīri, kas netiek publiski tirgoti biržās vai citos regulētos tirgos un to patieso vērtību nevar ticami novērtēt augstāk aprakstītajā kārtībā, tiek novērtēti pēc to iegādes vērtības.

Atvasināto finanšu instrumentu vērtības noteikšana

Atvasinātie finanšu instrumenti tiek novērtēti to patiesajā vērtībā. Atvasināto finanšu instrumentu vērtību nosaka pēc Turētājbankas rīcībā esošās pēdējās publicētas vai zināmās cenas.

Biržās vai citos regulētos tirgos kotētie atvasinātie finanšu instrumenti tiek novērtēti pēc cenas, par kuru šo instrumentu var pārdot (pēdējā pirkšanas cena biržas slēgšanas brīdī Ieguldījumu plāna vērtības aprēķināšanas dienā). Biržās vai citos regulētos tirgos nekotētie atvasinātie finanšu instrumenti tiek novērtēti pēc kompensējošās darījuma cenas, kuru apstiprina darījuma partneris Ieguldījumu plāna vērtības aprēķināšanas dienā, vai, ja tāda nav pieejama, pēc cenas kas ir aprēķināma caur bāzes aktīva tirgus cenu. Kompensējošais darījums ir darījums, kura rezultātā būs likvidēts atvasinātais finanšu instruments.

Ieguldījumu iespējkapitāla tirgū un alternatīvajos ieguldījumu fondos vērtības noteikšana

Ieguldījumi iespējkapitāla tirgū un alternatīvajos ieguldījumu fondos tiek novērtēti to patiesajā vērtībā. Ieguldījumu iespējkapitāla tirgū patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz attiecīgās komercsabiedrības jaunāko pieejamo finanšu pārskatu vai citā komercsabiedrības pārvaldes institūcijas izplatītā ziņojumā norādīto informāciju.

Ieguldījumu ārvalstu valūtā pārvērtēšana

Saskaņā ar Starptautiskajiem Grāmatvedības Standartiem un Starptautiskajiem Finanšu Pārskatu Sagatavošanas Standartiem Ieguldījumu plāna aktīvi ārvalstu valūtā katru dienu tiek pārvērtēti pēc Eiropas Centrālās Bankas (ECB) publicētā oficiālā atsaucē kursa vai gadījumā, ja kāda iemesla dēļ ECB oficiālais atsaucē valūtas kurss nav pieejams, pēc

Turētājbankas rīcībā esošā valūtas kursa, kas tiek paziņots tirgus datu informācijas sistēmā. Ieguldījumu plāna vērtības aprēķināšanas dienā.

Ieguldījumu plāna aktīvu iedalījums likvidos un nelikvidos aktīvos

Par nelikvidiem aktīviem uzskatāmi tie finanšu instrumenti (FI), kuriem ir Līdzekļu pārvaldītājs ir noteicis 3. cenu līmeni, vai ja nevar noteikt FI vērtību pēc tirgus cenas. Starp Nelikvidiem aktīviem parasti tiek klasificētie slēgtie fondi (visbiežāk tie ir alternatīvie ieguldījumu un iespējkapitāla fondi), kuriem ir noteikts ieguldījumu termiņš, kas parasti pārsniedz 5 gadus, un obligācijas, kurām ir bieži vien neliels emisijas apjoms un tādējādi to otrreizējais tirgus ir ierobežotā apjomā. Par nelikvidiem aktīviem var kļūt arī likvidi FI, kuri ir saskārušies ar maksātspējas grūtībām vai ir restrukturizācijas procesā, tad parasti tirdzniecība ar šiem FI tiek ierobežota vai arī tirgū trūkst pircēju. Nelikvidiem aktīviem piemīt lielāki Likvidi tātes un Tirgus risks, kā arī Kredītrisks.

Visi pārējie aktīvi, kas neklasificējas augstāk minētajiem nelikvidu aktīvu kritērijiem, ir uzskatāmi par likvidiem aktīviem. Šiem instrumentiem ir raksturīgi lieli un bieži tirdzniecības apjomi otrreizējā tirgū un kuru pozīciju, kas iegādāta Ieguldījumu plānā, iespējams pārdot piecu darba dienu laikā. Likvidi aktīvi parasti ir akcijas, atvērtie ieguldījumu fondi, ETF un obligācijas.

Ieguldījumu plāna saistību vērtības aprēķināšana

Saistību vērtību aprēķina, summējot visus uz Ieguldījumu plāna rēķina piekritīgos maksājumus, t.sk. Līdzekļu pārvaldītājam, Turētājbankai, Revidentam un trešajām personām no Ieguldījumu plāna mantas izmaksājamās atlīdzības un citas saistības, kas saskaņā ar Prospektu ir atļautas.

Ienākumu un izdevumu uzskaitē

Ienākumus un izdevumus, kas attiecas uz pārskata periodu, atspoguļo Ieguldījumu plāna ienākumu un izdevumu pārskatā neatkarīgi no to saņemšanas vai maksājuma datuma. Uzkrātos ieņēmumus iekļauj Ieguldījumu plāna ienākumu un izdevumu pārskatā tikai tad, ja nepastāv nekādas šaubas par to saņemšanu.

Ieguldījumu plāna daļas vērtības noteikšana

Ieguldījumu plāna daļas vērtība:

- 1) ir attiecība starp Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību uz aprēķina brīdi un uz aprēķina brīdi reģistrēto Ieguldījumu plāna daļu skaitu;
- 2) tiek lietota Ieguldījumu plāna daļu aprēķināšanai un dzēšanai, kas tiek veikta periodā no pēdējā aprēķina brīža līdz nākamajam aprēķina brīdim;
- 3) tiek noteikta eiro un noapaļota ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata;
- 4) Ieguldījumu plāna darbības sākšanās brīdi ir viens eiro.

Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību un Ieguldījumu plāna daļas vērtību nosaka katras darba dienas beigās uz pulksten 24.00 pēc paziņojuma par Ieguldījumu plāna portfeļa stāvokli saņemšanas no Turētājbankas. Līdzekļu pārvaldītājs līdz nākamās darbadienas pulksten 10.00 paziņo Nasdaq CSD SE par aprēķināto Ieguldījumu plāna daļas vērtību, kas ir izmantojama Ieguldījumu plāna daļu aprēķināšanai un dzēšanai periodā līdz nākamajam aprēķina brīdim.

Ieguldījumu plāna daļas tiek aprēķinātas, ievērojot šādus nosacījumus:

- 1) jaunas ieguldījumu plāna daļas Līdzekļu pārvaldītājs aprēķina, līdzekļus, kas no Aģentūras konta ieskaitīti Ieguldījumu plāna kontā Turētājbankā, izsakot Ieguldījumu plāna daļas (turpmāk — jaunaprēķinātās Ieguldījumu plāna daļas);
- 2) jaunaprēķinātās Ieguldījumu plāna daļas ir attiecība starp līdzekļiem, kas ieskaitīti no Aģentūras konta vienā aprēķina periodā, un Ieguldījumu plāna daļas vērtību attiecīgajā aprēķina periodā;
- 3) Ieguldījumu plāna daļu skaits tiek aprēķināts un noapaļots ar precizitāti līdz septiņām zīmēm aiz komata.

Līdzekļu pārvaldītājs nodrošina Ieguldījumu plāna daļas aprēķina pareizības kontroli, ievērojot šādu pieeju:

- 1) Ieguldījumu plāna daļas aprēķina pareizības pārbaudi veic Līdzekļu pārvaldītāja darbinieks, kas nav iesaistīts aprēķina sagatavošanā;
- 2) Ieguldījumu plāna daļas aprēķinu Līdzekļu pārvaldītājs veic neatkarīgi no Turētājbankas aprēķiniem.

Ieguldījumu plāna daļas vērtības noteikšanas periodiskums un nodošana atklātībai

Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtība un Ieguldījumu plāna daļas vērtība tiek publiskota katru darba dienu. Informācija par Ieguldījumu plāna līdzekļu vērtību un Ieguldījumu plāna daļas vērtību ir pieejama Līdzekļu pārvaldītāja birojā, Turētājbankas birojā, internetā pēc adreses signetpensijas.lv vai www.manapensija.lv, kā arī Aģentūras birojā.

Ieguldījumu plāna ienākumu atkārtotas ieguldīšanas kārtība

Visi Ieguldījumu plāna ienākumi tiek atkārtoti ieguldīti dažādos aktīvos, pamatojoties uz Ieguldījumu plāna prospektā noteikto ieguldījumu politiku un ievērojot ieguldījumu ierobežojumus.

Ieguldījumu plāna saimnieciskais gads

Ieguldījumu plāna pārskata periods ir 12 mēneši un tas sakrīt ar kalendāro gadu un ar Līdzekļu pārvaldītāja pārskata gadu.

2.3.8 Cita informācija

Līdzekļu pārvaldītājam aizliegts veikt ar Ieguldījumu plāna līdzekļiem šādus darījumus:

- 1) ieguldīt nekustamajā īpašumā, izņemot ieguldījumus alternatīvo ieguldījumu fondos, kuri drīkst veikt ieguldījumus nekustamajā īpašumā;
- 2) piešķirt aizdevumus;
- 3) ieguldīt Līdzekļu pārvaldītāja emitētajos finanšu instrumentos, izņemot tā pārvaldīšanā esošos ieguldījumu fondus un alternatīvo ieguldījumu fondus, par kuru apliecību pirkšanu vai pārdošanu Līdzekļu pārvaldītājs nesaņem komisijas maksu no Ieguldījumu plāna līdzekļiem;
- 4) ņemt aizņēmumus uz Ieguldījumu plāna rēķina;
- 5) uz Ieguldījumu plāna rēķina uzņemties saistības, kuras izriet no galvojuma līguma;
- 6) slēdzot darījumus ar vienā grupā ietilpstošām komercsabiedrībām un šī punkta 4) apakšpunktā minētos darījumus, kopsummā pārsniegt 50 procentus no Ieguldījumu plāna aktīviem.
- 7) ieguldīt tādos alternatīvo ieguldījumu fondos, kuru darbības noteikumi paredz izmantot sviras finansējumu, kura apmērs saskaņā ar Regulā noteikto aprēķinu:
  - a) vairāk nekā divas reizes pārsniedz alternatīvo ieguldījumu fonda neto aktīvu vērtību, ja tas paredz izsniegt aizdevumus vai iesaistīties kredītēšanas darījumos;
  - b) vairāk nekā trīs reizes pārsniedz alternatīvo ieguldījumu fonda neto aktīvu vērtību, ja tas neparedz izsniegt aizdevumus vai iesaistīties kredītēšanas darījumos,
- 8) ieguldīt virtuālajās valūtās un tādos alternatīvo ieguldījumu fondos, kuru darbības noteikumi paredz vairāk nekā 10 procentus no fonda neto aktīviem ieguldīt virtuālajās valūtās.

Ieguldījumu plāna līdzekļi var tikt ieguldīti nelikvidos aktīvos, ja šo aktīvu kopējais īpatsvars nepārsniedz 25% no aktīvu summas.

2.3.9 Ieguldījumu politikas neievērošanas sekas un kārtība, kādā novērtē un sedz radušos zaudējumus

Šajā prospektā un Likumā noteiktos ieguldījumu ierobežojumus ir pieļaujams pārsniegt, ja tie radušies sakarā ar ārkārtīgiem notikumiem finanšu tirgos, piemēram, Ieguldījumu plāna atsevišķu ieguldījumu vērtības negaidītu strauju izmaiņu dēļ.

Šajā prospektā noteikto ieguldījumu ierobežojumu pārkāpšana neatceļ attiecīgā darījuma spēkā esamību, bet Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atlīdzināt visus zaudējumus, kuri Ieguldījumu plāna dalībniekiem radušies šādas darbības rezultātā.

Līdzekļu pārvaldītāja pienākums ir nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darba dienā rakstiski informēt Latvijas Banku par ieguldījumu ierobežojumu pārsniegšanu, kā arī par pasākumiem un termiņiem tā novēršanai.

Ja Līdzekļu pārvaldītājam ieguldījumu ierobežojumu pārkāpšanas novēršanai ir nepieciešams realizēt Ieguldījumu plāna ieguldījumu, bet šāda ieguldījumu (aktīvu) realizācija finanšu tirgos nav iespējama, Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums atpirkt minētos ieguldījumus par to patieso vērtību. Ieguldījumu patiesā vērtība nosakāma saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kas regulē fondēto pensiju shēmu Ieguldījumu plānu gada pārskata sagatavošanu.

Pienākums attiecībā uz ieguldījumu atpirkšanu īstenojams šādā termiņā:

- 1) ieguldījumam, kas tiek tirgots tirdzniecības vietā vai 2.3.1. punkta ceturtās vai piektās daļas "b" apakšpunktā minētajā fondu biržā — ne vēlāk kā triju mēnešu laikā no ieguldīšanas noteikumu pārkāpuma rašanās dienas, ja pārkāpums netiek novērsts;
- 2) ieguldījumam, kas netiek tirgots tirdzniecības vietā vai 2.3.1. punkta ceturtās vai piektās daļas "b" apakšpunktā minētajā fondu biržā — ne vēlāk kā triju gadu laikā no ieguldīšanas noteikumu pārkāpuma rašanās dienas, ja pārkāpums netiek novērsts.

Pēc ieguldīšanas noteikumu pārkāpumu novēršanas Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums nekavējoties novērtēt, vai šādas darbības ir radījušas zaudējumus Ieguldījumu plāna dalībniekiem.

Ja Līdzekļu pārvaldītājs konstatē, ka ieguldījumu ierobežojumu pārkāpšanas rezultātā Ieguldījumu plāna dalībniekiem ir radušies zaudējumi, tad Līdzekļu pārvaldītājam ir pienākums ne vēlāk kā nākamajā dienā pēc zaudējumu novērtēšanas atlīdzināt tos noteiktajā apmērā, iemaksājot naudas līdzekļus attiecīgā Ieguldījumu plāna kontā.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt, kā Līdzekļu pārvaldītājs ievēro šajā prospektā noteiktos ieguldīšanas noteikumus, un, konstatējot šo noteikumu pārkāpumu, nekavējoties rakstiski par to informēt Līdzekļu pārvaldītāju un Latvijas Banku.

Turētājbankai ir pienākums uzraudzīt zaudējumu novērtēšanas un atlīdzināšanas procesu, kā arī iesniegt Latvijas Bankai apliecinājumu, ka Līdzekļu pārvaldītāja veiktais zaudējumu novērtējums atbilst patiesajam zaudējumu apmēram, un informāciju par zaudējumu atlīdzināšanai paredzēto līdzekļu ieskaitīšanu attiecīgā Ieguldījumu plāna kontā.

2.4 Darījumu ar ieguldījumu plāna līdzekļiem un ieguldījumu plāna pārvaldīšanas izmaksas

No Ieguldījumu plāna līdzekļiem tiek veikti maksājumi par Ieguldījumu plāna pārvaldi, kā arī tiek segtas tās darījumu izmaksas, kas saistītas ar Ieguldījumu plāna darbību un kas tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu, tajā skaitā brokeru komisijas, komisijas par operācijām ar Ieguldījumu plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem, komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu, nodokļu un nodevu maksājumi u.c. Faktiskās izmaksas tiek segtas atbilstoši Turētājbankas un citu darījumu partneru noteiktiem cenrāžiem.

2.4.1 Maksimālie maksājumi par Ieguldījumu plāna pārvaldi

Kopējais maksājumu apmērs par Ieguldījumu plāna pārvaldi nepārsniedz 0,59% (procentos no Ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības), rēķinot par pēdējo 12 mēnešu periodu. Maksājumi par Ieguldījumu plāna pārvaldi ietver atlīdzību un maksājumus, kas minēti 2.4.2. un 2.4.3. apakšpunktos.

2.4.2 Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam, Turētājbankai un trešajām personām

Atlīdzības veids	Maksimālais atlīdzības apmērs gadā no Ieguldījumu plāna aktīvu vidējās vērtības	
Kopējais apmērs par Ieguldījuma plāna pārvaldi, tai skaitā:	0,60%	
Atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam	Atlīdzības pastāvīgā daļa	0,48%
	Atlīdzības mainīgā daļa	nav
Atlīdzība Turētājbankai	0,08%	
Atlīdzība trešām personām u.c. maksājumi	0,04%	
	t.sk. ar darījumiem saistītās izmaksas	0,025%
	t.sk. cita veida maksājumi	0,015%

Līdzekļu pārvaldītājam nav paredzēta atlīdzības mainīgā daļa. Pastāvīgā atlīdzība Līdzekļu pārvaldītājam un Turētājbankai tiek maksāta no Ieguldījumu plāna līdzekļiem.

Atlīdzība trešām personām un citi maksājumi ir Līdzekļu pārvaldītāja prognozētie izdevumi, kas tiek segti no Ieguldījumu plāna līdzekļiem un kas ir saistīti ar darījumu veikšanu saskaņā ar Ieguldījumu plāna ieguldījumu stratēģiju un politiku vai

pakalpojumiem, kas saistīti ar Ieguldījumu plāna pārvaldi. Tie var būt, piemēram: brokeru komisijas; komisijas par operācijām ar Ieguldījumu plāna norēķinu un vērtspapīru kontiem; komisijas par vērtspapīru norēķinu veikšanu; komisijas par noguldījumu pārskaitījumiem; procentu maksājumi; nodokļu un nodevu maksājumi; revidenta atlīdzība; Ieguldījumu plāna LEI koda uzturēšana; maksas par dažādu izziņu saņemšanu revidenta vajadzībām u.c.

Līdzekļu pārvaldītājs un Turētājbanka ir tiesīgi Ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs samazināt sev noteikto maksājumu apmēru pēc saviem ieskatiem, tostarp samazināt maksājumus tikai noteiktā laika periodā.

Līdzekļu pārvaldītājs ir tiesīgs Ieguldījumu plāna dalībnieku interesēs pēc saviem ieskatiem apmaksāt atlīdzību Turētājbankai un maksājumus trešajām personām no saviem līdzekļiem. Līdz ar to, faktiskais atlīdzības apmērs var būt mazāks nekā šeit norādītais maksimālais apmērs.

2.4.3 Citi maksājumi no Ieguldījumu plāna līdzekļiem

No Ieguldījumu plāna līdzekļiem var veikt citus maksājumus, kas saistīti ar Ieguldījumu plāna darbību vai izmaksas, kas tiek attiecinātas uz katru konkrēto darījumu (tai skaitā, bet ne tikai, kontrahentu darījumu komisijas). Citu maksājumu apmēram ir jābūt balstītam uz saņemtajiem attaisnotiem dokumentiem.

Šie maksājumi kopā ar trešo pušu atlīdzībām un maksām nedrīkst pārsniegt 2.4.2. punkta tabulā minēto maksimālo atlīdzību apmēru.

Šis informācijas mērķis ir sniegt esošajiem un potenciālajiem valsts fondēto pensiju shēmas dalībniekiem vispārēju ieskatu par kopējām izmaksām, kas viņiem jāsedz, piedaloties šajā ieguldījumu plānā.

2.4.4 Atlīdzību noteikšanas un maksāšanas kārtība

2.4.2. punktā noteikto Līdzekļu pārvaldītāja atlīdzības pastāvīgo daļu un Turētājbankas atlīdzību aprēķina katru darba dienu. Aprēķins tiek veikts, reizinot Ieguldījumu plāna aktīvu vērtību par iepriekšējo aprēķina dienu ar Līdzekļu pārvaldītājam maksājamās atlīdzības gada procentu likmi un kalendāro dienu skaitu kopš pēdējās dienas, par kuru aprēķināta atlīdzība. Iegūto reizinājumu daļa ar kalendāro dienu skaitu gadā. Abas aprēķinātās atlīdzības uzkrāj mēneša laikā par kārtējo mēnesi, summējot aprēķināto atlīdzību par katru aprēķina dienu šajā mēnesī, un izmaksā Līdzekļu pārvaldītājam no Ieguldījumu plāna līdzekļiem ne vēlāk kā nākošā mēneša desmitajā darba dienā.

Līdzekļu pārvaldītājam nav noteikta atlīdzības mainīgā daļa.

2.5 Ieguldījumu plāna riski

Ieguldījumu plāna darbība ir saistīta ar riskiem, kas rodas no dažādiem apstākļiem. Katrs riska veids var negatīvi ietekmēt Ieguldījumu plāna darbības rezultātu un attiecīgi katru Ieguldījumu plāna daļu.

Ņemot vērā Ieguldījumu plāna ieguldījumu politiku un struktūru, galvenie riski, kas ir saistīti ar Ieguldījumu plāna ieguldījumiem, ir ekonomiskais risks, tirgus risks, procentu likmju svārstību risks, valūtas risks, kredītrisks, likviditātes risks, operacionālais risks un politiskais risks.

Ekonomiskais risks – saistīts ar ekonomiskās situācijas izmaiņām ieguldījumu reģionos, piemēram, ekonomiskā recesija, pārmērīga inflācija, banku krīze u.c.

Tirgus risks – risks Ieguldījumu plānam ciest zaudējumus, samazinoties finanšu instrumentu cenām tirgus faktoru izmaiņu ietekmē (procentu likmes, valūtu kursi, kapitāla vērtspapīru tirgus vai preču tirgus kopēja dinamika u.c.). Šis risks tiek samazināts, īstenojot sabalansētu ieguldījumu politiku un ievērojot diversifikācijas principus, ieguldot Ieguldījumu plāna līdzekļus dažādās aktīvu klasēs, kuras ir pakļautas dažādiem tirgus riska faktoriem.

Procentu likmju svārstību risks – procentu likmju izmaiņu iespējamā nelabvēlīgā ietekme uz parāda vērtspapīru vērtību. Procentu likmēm pieaugot, parāda vērtspapīru cenām ir tendence samazināties, un otrādi. Šis risks tiek samazināts, veicot ieguldījumus parāda vērtspapīros ar dažādu termiņu līdz dzēšanai, kā arī ar dažādu riska pakāpi (investīciju reitinga vērtspapīri un augsta ienesīguma vērtspapīri).

Valūtas risks – Ieguldījumu plāna aktīvi daļēji var tikt ieguldīti finanšu instrumentos ārvalstu valūtās, kas var būt saistīts ar valūtas risku. Nelabvēlīgi mainoties ārvalstu valūtas kursam pret EUR, šādi ieguldījumi var radīt zaudējumus finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezultātā. Šis risks tiek samazināts, ievērojot šajā prospektā noteiktos ierobežojumus ieguldījumiem ārvalstu valūtās. Līdzekļu pārvaldītājs var izmantot atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus valūtas riska samazināšanai.

Kredītrisks – risks, ka Ieguldījumu plānam var rasties zaudējumi gadījumā, ja vērtspapīru emitents vai kredītiestāde, kurā noguldīti Ieguldījumu plāna līdzekļi, nevarēs vai atteiksies pildīt savas saistības. Šī riska piepildīšanās var daļēji vai pilnībā

radīt saistību neizpildi attiecībā pret konkrētu finanšu instrumentu un negatīvi ietekmēt Ieguldījumu plāna vērtību un attiecīgi katru Ieguldījumu plāna daļu. Šis risks tiek samazināts, veicot atbilstošu emitentu analīzi pirms ieguldījuma veikšanas, kā arī sekojot emitentu finansiālajai un ekonomiskajai situācijai ieguldījuma laikā. Līdzekļu pārvaldītājs var izmantot atbilstošus atvasinātos finanšu instrumentus kredītriska samazināšanai.

Likviditātes risks – risks, ka Ieguldījumu plāna ieguldījumu portfeli esošos finanšu instrumentus nebūs iespējams vēlamajā termiņā bez būtiskiem zaudējumiem pārdot, likvidēt vai veikt darījumu, kura rezultātā tiek slēgta pozīcija. Tā rezultātā, gadījumā, ja no Aģentūras ir saņemts rīkojums par liela skaita Ieguldījumu plāna daļu dzēšanu, Ieguldījumu plāna rīcībā var nebūt pietiekami daudz brīvo naudas līdzekļu tekošo saistību izpildei. Šis risks tiek samazināts, ieguldot, galvenokārt, Ieguldījumu plāna naudas līdzekļu likvidos vērtspapīros un daļu līdzekļu turot norēķinu kontā Turētājbankā.

Operacionālais risks – tiešu vai netiešu zaudējumu risks, ko izraisa prasībām neatbilstoši vai nepilnīgi iekšējie procesi, cilvēki vai sistēmas, vai arī ārējie faktori, kas ietver arī juridisko un ar dokumentāciju saistīto risku. Šis risks tiek samazināts ar pārdomātu un piesardzīgu iekšējās kontroles sistēmu, datu apstrādes un informācijas drošības tehnoloģiju pilnveidošanu, darbības nepārtrauktības nodrošināšanu, kā arī nodrošinot pienācīgu personāla kvalifikāciju.

Politiskais risks – risks, kas rodas, ja valstī vai reģionā, kurā izvietoti Ieguldījumu plāna aktīvi (vai to daļa), noris notikumi, kas iespaido politisko vai ekonomisko stabilitāti, kā rezultātā Ieguldījumu plānam var rasties zaudējumi, vai tas var tikt zaudēts

2.5.1 Riski, kas saistīti ar atvasināto finanšu instrumentu darījumiem

Visi AFI tiek uzskatīti par sarežģītiem finanšu instrumentiem un tiem piemīt dažādi riski. Risku mazināšanai ir noteikts, ka Ieguldījumu plānā AFI var tikt izmantoti tikai citu risku ierobežošanai un tikai tādā apjomā, kādā pirms AFI iegādes ir iegādāti citi finanšu instrumenti.

Tirdzniecības vietās tirgotiem AFI, tādiem kā, standartizētiem nākotnes darījumiem, būtiskākie piemētošie riski ir **Tirgus risks** un **Likviditātes risks**.

Nestandardizētiem nākotnes līgumi un mijmaiņas darījumiem, kas ir noslēgti ārpus biržas (angliski: *over-the-counter*) būtiskākais piemētošais risks ir **Darījumu partnera kredītrisks**. Tas ir risks ja atvasinātā finanšu instrumenta darījumu partneris ar kuru ir noslēgts šis AFI nepilda savas saistības vai kļūst maksātnespējīgs. Tādā gadījumā noslēgtais nestandarta nākotnes līgums vai mijmaiņas līgums var tikt uzskatīts par spēkā neesošu un attiecīgi bāzes aktīva risks, kas tika uzskatīts par ierobežotu kļūtu par neierobežotu risku.

2.5.2 Riski, kas saistīti ar ilgtspējas jautājumiem

Ilgtspējas risks – Ilgtspējas risks ir notikumi vai apstākļi, kuri rodas vides, sociālās vai pārvaldības jomā un kuru rašanās var izraisīt reālu vai potenciāli būtisku negatīvu ietekmi uz ieguldījumu vērtību.

Ilgtspējas riska faktori ietver:

- **vides risks**, kas iedalīti fiziskos un pārejas riskos. Fiziskie riski var izpausties kā akūti (ekstremāli laikapstākļu notikumi) vai hroniski (ilgtermiņa pārmaiņas, piemēram, temperatūras pieaugums) notikumi, kas var negatīvi ietekmēt uzņēmuma darbību, radīt zaudējumus īpašumam vai mantai, radīt papildu izdevumus pielāgošanās pasākumiem u.c. Pārejas riskus rada virzība uz ilgtspējīgu tautsaimniecību un tie izriet no regulējuma, tehnoloģiju un tirgus sentimenta pārmaiņām;
- **sociālos riskus**, kas saistīti ar pašu personālu un darbiniekiem vērtību ķēdē (darba nosacījumi, vienlīdzīga attieksme un iespējas visiem, citas ar darbu saistītas tiesības), ar patērētājiem un tiešiem lietotājiem (privātums, drošība, atbildīga tirgvedības prakse, nediskriminēšana) un kopienām (to ekonomiskās, sociālās, kultūras, pilsoniskās un politiskās tiesības);
- **pārvaldības riskus**, kas izriet no vājas korporatīvās kultūras, ētikas pārkāpumiem, korupcijas un krāpšanas riskiem, negodprātīgas piegādātāju attiecību vadības u.c. pārvaldības jautājumiem, radot apdraudējumu uzņēmuma reputācijai un darbībai kopumā.

Līdzekļu pārvaldītājs uzskata, ka ar ilgtspējas jautājumiem saistītie riska faktori var ietekmēt citas riska kategorijas (kredītrisku, tirgus risku, operacionālo risku un likviditātes risku) un ilgtspējas faktoru ietekmes izvērtējumu integrē minēto riska pārvaldības procesos nevis pārvalda kā atsevišķu riska veidu.

2.5.3 Iespējamo pasākumu apraksts riska samazināšanai

Līdzekļu pārvaldītājs stingri ievēro šajā prospektā, attiecībā uz Ieguldījumu plāna līdzekļu pārvaldīšanu noslēgtajos līgumos un Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktās normas un ierobežojumus un regulāri veic ieguldījumu atbilstības novērtēšanu tiem. Gadījumā, ja konstatē Līdzekļu pārvaldītāja darbības faktisko rādītāju atbilstību normatīvajos dokumentos minētajām normām, bet ieguldījumu vērtība ir samazinājusies, noskaidro ieguldījumu vērtības samazināšanās cēloņus, veic darbības ieguldījumu vērtības samazināšanās ierobežošanai un izstrādā ieteikumus izmaiņām ieguldījumu politikā vai risku pārvaldīšanā.

AFI tiek izmantoti tikai ar mērķi samazināt riskus un to izmantošana peļņas gūšanai ir aizliegta.

Ar mērķi samazināt ieguldījumu riskus Ieguldījumu plāna pārvalde notiek, ievērojot diversifikācijas un risku samazināšanas principus. Sabiedrība pielieto kvalitatīvus un kvantitatīvus novērtējumus finanšu risku pārvaldīšanai:

- 1) Kvalitatīvais novērtējums paredz, ka investīcijas tiks veiktas ieguldījumu objektos, kuri atbilst noteiktiem parametriem. Plānojot Ieguldījumu plāna ieguldījumus, Līdzekļu pārvaldītājs ņem vērā ieguldījumu drošumu katrā konkrētā valstī un konkrētos finanšu instrumentos un banku termiņnoguldījumos, t.i., tiek analizēti kredītreitingi, kas noteikti attiecīgajai valstij, bankai vai uzņēmumam. Izstrādājot Ieguldījumu plāna ieguldījumu politiku, Sabiedrība veic analīzi par veikto ieguldījumu sadalījumu pa termiņiem, ģeogrāfisko izvietojumu, u.c., izvērtējot katra šī faktora riska pakāpi.
- 2) Kvantitatīvais novērtējums izpaužas limitu noteikšanā:
  - atsevišķiem ieguldījumu veidiem;
  - valstīm un reģioniem;
  - atsevišķiem emitentiem;
  - atvērtām valūtas pozīcijām un kopējai atvērtai pozīcijai.

Limita pārkāpuma konstatēšanas gadījumā tiek pieņemts lēmums attiecībā uz rīcību pārkāpuma novēršanai, piemēram, par Ieguldījumu plāna aktīvu struktūras izmaiņām, ievērojot Latvijas Republikas tiesību aktu un Prospekta prasības.

Ja tiek konstatēti pārkāpumi normatīvajos dokumentos noteiktajos ierobežojumos, Līdzekļu pārvaldnieks nekavējoties ziņo par to Latvijas Bankai un veic visas darbības risku ietekmes samazināšanai un likvidācijai.

Līdzekļu pārvaldītājā regulāri tiek veikts ārējais audits, lai noskaidrotu iespējamās kļūdas un nepilnības risku kontroles sistēmā.

Ieguldījumu plāna ieguldījumu stratēģija tiek veidotā tā, lai pēc iespējas minimizētu riskus, taču Līdzekļu pārvaldītājs negarantē to, ka nākotnē būs iespēja pilnībā izvairīties no šiem riskiem.

2.6 Ieguldījumu plāna dalībnieku tiesības

2.6.1 Tiesības mainīt līdzekļu pārvaldītāju un ieguldījumu plānu

Katram fondēto pensiju shēmas dalībniekam ir tiesības Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izvēlēties un mainīt sava uzkrātā fondētās pensijas kapitāla līdzekļu pārvaldītāju vai ieguldījumu plānu, ja vienam līdzekļu pārvaldītājam ir divi vai vairāk ieguldījumu plāni. Fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja maiņa pieļaujama ne biežāk kā reizi gadā, bet viena un tā paša fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja ieguldījumu plānu maiņa — ne biežāk kā divas reizes gadā, kā arī papildus tad, ja:

- 1) Latvijas Banka ir anulējusi ierakstu fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāju reģistrā;
- 2) ir notikusi fondēto pensiju shēmas dalībnieka izraudzītā fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja reorganizācija;
- 3) fondēto pensiju shēmas Līdzekļu pārvaldītājs fondēto pensiju shēmas dalībnieka izraudzīto ieguldījumu plānu apvieno ar citu ieguldījumu plānu (plāniem) un ir Latvijas Bankā reģistrējis jaunu ieguldījumu plāna prospektu (ieguldījumu plāna prospekta jaunu redakciju) vai izraudzīto ieguldījumu plānu pievieno citam tā paša fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītāja pārvaldītajam ieguldījumu plānam;
- 4) fondēto pensiju shēmas Līdzekļu pārvaldītājs nodod tā pārvaldīto ieguldījumu plānu citam fondēto pensiju shēmas līdzekļu pārvaldītājam.

2.6.2 Tiesības saņemt informāciju

Ieguldījumu plāna dalībniekam ir tiesības saņemt informāciju par Ieguldījumu plānu, Turētājbanku un Līdzekļu pārvaldītāju. Minēto informāciju iespējams saņemt Līdzekļu pārvaldītāja birojā, Turētājbankas birojā, Aģentūras nodaļās, kā arī internetā: signetpensijas.lv un www.manapensija.lv.

2.6.3 Tiesības saņemt uzkrāto fondētās pensijas kapitālu

Fondēto pensiju shēmas dalībniekam, sasniedzot vecumu, kas dod tiesības saņemt vecuma pensiju, vai vēlāk, ir tiesības izvēlēties:

- 1) Uzkrāto fondētās pensijas kapitālu pievienot nefondētajam pensijas kapitālam un aprēķināt vecuma pensiju saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām";
- 2) Par uzkrāto fondētās pensijas kapitālu iegādāties dzīvības apdrošināšanas (mūža pensijas) polisi.

Ja fondēto pensiju shēmas dalībnieks kļūst par Eiropas Savienības pensiju shēmas dalībnieku, viņa uzkrāto fondētās pensijas kapitālu pārskaita Eiropas Savienības pensiju shēmā.

Saskaņā ar Likumu fondēto pensiju shēmas dalībniekam ir tiesības izvēlēties, kā tiks izmantots viņa fondētās pensijas kapitāls, ja šis dalībnieks nomirst pirms vecuma pensijas pieprasīšanas (tai skaitā priekšlaicīgi):

- 1) to ieskaita valsts pensiju speciālajā budžetā;
- 2) to pievieno fondēto pensiju shēmas dalībnieka norādītās personas fondētās pensijas kapitālam;
- 3) to manto Civillikumā noteiktajā kārtībā.

2.7 Informācija par nodokļiem un nodevām, ja tādi ir paredzēti

Saskaņā ar Likumu Ieguldījumu plāns nav juridiska persona un nodokļus nemaksā. Ja likumdošanā tiks paredzēta nodokļu piemērošana ieguldījumu objektiem, kā arī darījumiem ar Ieguldījumu plāna līdzekļiem, Līdzekļu pārvaldītājs šos nodokļu maksājumus segs no Ieguldījumu plāna līdzekļiem.

Mainot līdzekļu pārvaldītāju vai ieguldījumu plānu, shēmas dalībniekiem nodokļi netiek piemēroti. Ieguldījumu plāna dalībnieku iemaksas Ieguldījumu plānā netiek apliktas ar nodokļiem.

Pensijas, kas tiks aprēķinātas, sasniedzot pensijas vecumu un ņemot vērā Valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka fondēto pensijas kapitālu, tiks apliktas ar nodokļiem vispārējā Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Šajā daļā minētai informācijai ir vispārējs raksturs, informācija ir aktuāla uz šī prospekta sastādīšanas brīdi un Līdzekļu pārvaldītājs nenes atbildību par nodokļu piemērošanas kārtību katrā konkrētā gadījumā. Ieguldījumu plāna dalībniekiem ir ieteicams pastāvīgi sekot izmaiņām Latvijā spēkā esošajos normatīvajos aktos un neskaidrību gadījumā par nodokļu piemērošanas kārtību jākonsultējas ar savu nodokļu konsultantu.